

b. i e n c a - i n t e r n o w a n e g o - w i ę z n i a - " l a v e r n i k a " -

1454

1. Dane osobiste.

Imię... J A N Nazwisko... K l o w e c z e c i a HISTORICO - F I L O L O G I C Z N Y
 Nr. poczty polowej. 161 wiek... 32 z w o d r o d u l i s t a n g w i l n y s a m o t n y .

2. Data i okoliczność aresztowania.

13. V. 39r. po ucieczce z niewoli Niemieckiej przy przejściu granicy demarkacyjnej.

3. Nazwa oboru - więzienia - miejsca przymusowych robot.

Obór jenieców wojennych Radziwiłłów. Od 29.VI. 41 obór jenieców wojennych w Starobielisku.

4. Opis oboru - więzienia i t.p. /teren, budynki, warunki mieszkaniowe, higiena/
 "Radziwiłłów" nieekkaliscy w domu kolonijnym, warunki mieszkaniowe dość dobre. Warunki higieniczne dobre.
 "Starobielski" nieekkaliscy w kamienicach w których było warunki dobre do chwilny to był lekarz polski i rosyjski, jednak był tam zupełnie innych lekarzy.

5. Skład jenieców, więźniów, zakładników / narodowość, kategoria przestępstw, penion
 Jeniecy byli ponad 900 ludzi, narodowości sowieckie, etniczne i moralne stosunki etc/
 jenieci wojenni. Morskie jeniecy byli bardzo wysokie.
 Życie ras pomijając rosyjskim było bardzo kolonialne.

6. Życie w oborze, więzieniu, etc. /przebieg przeciętnego dnia, warunki pracy,
 od wcześniego ranka pracowano normy, wykrojenie, wykrawanie, skrycie koleżeńskie i kulturalne/
 do k. pierwszego wieczoru. Warunki pracy były bardzo ciężkie a istotny
 bardzo duży, tak że niektóre mogły jej wyrobić. Główcy zas je wyrobili
 to na drugi dzień dodawali dorywcze tyle. Używanie było niepotrzebne
 nieuwystarczające, tak że wobec poważnego głód niezmniejszył.
 Indziej zas padali wycofaniem jak murły. W ubraniu było
 tak samo bardzo kiepsko. Kto miał swojego, to nie miał dalszych
 i treba było dodać na rozbity przerwice nago.
 Życie kolonialne pomijając jeniecami Polakami było bardzo dobre.

zadanie N.K.W.D. do Polaków / sposob badania, tortury, kary, propaganda komunistyczna, informacje o Polsce etc/ 1454
Kadrze N.K.W.D. mostówku do Polski odnosili się okropnie. Używając różnych metod do janców i Polaków stali brutalnych i okazywych. Badania odbywały się w dniu i starali się co najdalej przez pośrednictwo i śliczności. Propaganda komunistyczna była bardzo duża. Propagowali ją przez pogadanki (co dzień) rozmawiając gatę, leżąc i rozmawiając filmów. O Polsce mówiliśmy, że jest drugą we Francji a pierwszą w Anglii i że jest Aronia Polska. Domagaliśmy się od ludzi cywilnych.

8. Początek lekarska, szpital, śmiertelność /wykroczenie na zwisie/

Co do poważnej lekarskiej to było chwile lekarskie (Polaków) których mogli. Jednak gdy dawali słowem przeklęcia, Rosjanie nadali lekarzy do karceru. Szpitale prawdopodobnie były jednak nie wiele więcej powiedziane, gdy w szpitalu nie był żaden śmiertelności zgłoszony i rozmowały się tylko, jednak masowych nieprzyjemnościach narzucających radiowa do Rosji, który zjawił się ostatni, został zastrzelony.

9. Czy i jaką łazienkę była z krajem i rodziną.

Gdy jeszcze byłem na terenach polskich, odniósłem mnie dwie rany głowy i brzucha. Jednak po wyjściu do Rosji łazienka z krajem i rodziną została zupełnie przerwana.

10. Kiedy został zwolniony i w jaki sposób dostąpił się do Armii.

Wystarczył jeszcze z naszego skoru zwolnić 4. VIII. 41 roku i przesiąść do A. F. w Toczeniu.

Mp., dnia 17/IV/1943.....

J. Kowalczyk. Zaw.

Uwaga: Jeżeli treść nie zmieści się w poszczególnych rubrykach, należy dopisać na czystym blankiecie papieru załączając odnośnie którego punktu.